

Proef ingediend met het oog op het behalen van de graad van doctor in de Sociale Wetenschappen: Sociologie (2021-2022)

I'm just going with the flow.

How group-based dynamics shape gender conformity among adolescents.

Laora Mastari

Promotors: Prof. Dr. Bram Spruyt & Dr. Jessy Siongers

Nederlands abstract

Minstens zestig jaar. Zoveel jaren zijn er volgens het European Institute for Gender Equality nodig om in Europa gendergelijkheid te bekomen indien aan het huidige tempo van verandering wordt doorgegaan. Hoe komt het dat genderongelijkheid zo duurzaam is? Om te begrijpen waarom genderongelijkheid zowel groot als duurzaam zijn, dient men te begrijpen waarom jongens/mannen en meisjes/vrouwen (vaak onbewust) attitudes onderschrijven, gedragingen stellen en keuzes maken die niet alleen de verschillen tussen mannen en vrouwen benadrukken, maar ook genderongelijkheid reproduceren. Tegen die achtergrond bestudeert dit proefschrift hoe aspecten van genderconformiteit (zoals genderidentiteit en genderattitudes) verspreid zijn bij Vlaamse jongeren en welke gevolgen dit heeft voor sociale relaties en beroepsvoorkeuren. Dit proefschrift vertrekt vanuit drie belangrijke uitgangspunten: (1) de adolescentie is een belangrijke vormende periode wanneer het aankomt op identiteitsvorming en dus ook inzake genderontwikkeling, (2) gender heeft een intergroepscomponent die uitnodigt om de genderidentiteit te beschouwen als een groepsidentiteit en (3) gender doet zich niet voor in een sociaal vacuüm waardoor het nodig is genderverschillen te bestuderen binnen groepen die verschillen in termen van sociale en culturele achtergrond. Concreet bestaat dit proefschrift uit vier empirische studies waarvoor data van het Jeugdonderzoekplatform (JOP) worden gebruikt.

Over de vier empirische studies heen blijkt dat (sociale) groepsmechanismen en de daaraan gebonden (sociale) identiteitsprocessen een belangrijke factor zijn om genderconformiteit te begrijpen. Sociale identiteiten verklaren waarom mensen zich conformeren aan sociale normen, hoewel deze het status quo in stand houden. Omdat mensen sociale wezens zijn die omringd, erkend, gewaardeerd en geliefd willen worden door anderen, hebben ze ook de neiging zich te conformeren aan sociale normen. Op die manier vermijden ze negatieve reacties en het risico om er niet bij te horen, wat tijdens de adolescentie een belangrijke bekommernis vormt. Om die reden is de meest aantrekkelijke optie voor jongeren om gewoon met de stroom mee te gaan en te conformeren aan gendernormen hoewel dit genderongelijkheid in stand houdt.

English abstract

At least sixty years. That is how many years, according to the European Institute for Gender Equality, it will take to achieve gender equality in Europe if the present rate of change is maintained. Why is gender inequality so persistent? To understand why gender inequalities are both large and persistent, insight must be gained in why boys/men and girls/women (often unconsciously) endorse attitudes, make choices and engage in behaviours that not only accentuate gender differences but also reproduce gender inequalities. Against that background, this dissertation studies to what extent aspects of gender conformity (such as gender identity and gender attitudes) are present among Flemish adolescents (between 10 and 25 years old) and what impact gender conformity has on their social relationships and occupational preferences. This dissertation departs from three important starting points: (1) adolescence is an important formative period when it comes to identity formation and thus also gender development, (2) gender has an intergroup component which invites to consider gender identity as a group identity and (3) gender does not occur in a social vacuum which makes it necessary to study gender differences within groups that differ in terms of social and cultural background. More specifically, this dissertation consists of four empirical studies for which data of the Youth Research Platform is employed. This dissertation illustrates that (social) group mechanisms and the (social) identity processes tied to them are an important factor in understanding gender conformity. Social identities explain why people conform to social norms even though these maintain the status quo. Since people are social beings who want to be surrounded, recognised, appreciated and loved by others, they also tend to conform to social norms. That way, they avoid negative reactions and the risk of not fitting in, which is one of adolescents' major concerns. Hence, the most attractive option for young people is to simply go with the flow and conform to gender norms, even though this perpetuates gender inequality.